

skulle aabnes, men man skal ikke luffe den letteste for udeluffende at hane de sværeste. — Det ærede Medlem urgerede dernæst, at det historiske Studium havde en saa uhyre Betydning. Jeg troer ogsaa, at ingenjomhelst Videnskab eller Underviisning har en saadan Betydning som den historiske, men jeg troer ogsaa, at den faaer først sin fulde Betydning, naar man samtidig med at studere Historie er istand til at duffe sig ned i Studiet af Folkenes Tilstand, og jeg antager, at Veien dertil gaar gennem Folkenes Sprog. Jeg har undervist Børne i Historie, Folk med og uden academiisk Dannelselse, og det var forunderligt at see den faae et fylbigere Blik, der i Sprogene har havt de talende Documenter fra de Tider for sig i deres oprindelige Form. Det at have set Historiens Kilder i deres Oprindelighed giver en etendommelig historisk Sands og rigtig Dpfattelse af Sagen ligesom selv at see med egne Dine Mindestenene fra svundne Tider. Sprogstudiet har virkelig stor Betydning til at give den historiske Kundskab sand Fylde. Det er ogsaa mærkeligt, at vore nordiske Landsmænd, som udbandre til Amerika, sætte som bestemt Betingelse for at lade Nogen besørge Præstegjerning, at han har Universitetsdannelselse, og de lægge saa stærkt Vægt derpaa, at de i St. Louis have oprettet en egen Afdeling for at kunne faae uddannet de Præster, som de tiltrods for det ene Naab efter det andet til disse Landes theologiske Candidater ikke kunne faae nok af fra Norge og Danmark. Vægprædikanten føres nemlig saa let ind i en ganske fast, eensformig Tankegang, idet han ikke har det historiske Syn paa Sagen, som just opnaaes ved den videnskabelige Dannelselse. Dernæst sagde det ærede Medlem, at han havde først mødt Fordærvelsen hos Horats. Det er paa en Maade naturligtvis sandt, men han kan saa ellers være glad derved, thi den traadte mig imøde i Skolen alt 3 Classer før, allerede hos Dvid. Men vil man dermed sige, at Sagen er afgjort, saa raijonnerer man virkelig meget løst. For 1400 Aar siden lærte en Dreng, Kirkefaderen Augustin, der var sødt af latinske Forældre, Græsk og han siger i sit Levnet herom: Latin er morsomt, thi det var

mit Modersmaal, men de græske Berber vare slemme, meget, meget slemme, og han siger ogsaa endvidere derom: det var dog underligt, at jeg saa tidligt skulde indvies i de græske Guders Synder og Fordærvelse. Men dermed siger denne, en af Verdens største Forfattere, ikke, at Underviisningen i det Græske maa ikke læses, men derimod: at det kunde godt være undgaaet ved min Underviisning i Græsk. Man vil see, at Klagen er ikke noget saa aldeles Nyt. Naturligtvis, naar en Ekelebog ikke er indrettet for Børn, saa kan den virke skadeligt; jeg vil paatage mig at skrive en Bibelhistorie saaledes, at ethvert Barn skal lide Skade ved at læse den, idet jeg vidtløftig fortæller om Loth og hans Dotire, om Tilstandene paa Dommernes Tid osv. osv.; kort sagt, naar man viser Barnet hen til det Gaarde i Livet istedetfor til det Høie, saa kan det let tage Skade, og Underviisningen lede til Fordærvelse. Man siger, at den nordiske Mythologi har en højere og mere reen Charakter, men der er dog ogsaa Pletter i den, der kunne gjøre Plads, om det end er en ganske anderledes naiv og reen Mand, der findes i den. — Men det, som jeg her meest vil urgere, er det Gjennemgaaende ved Dannelsen i vor lærde Skole, og det maa man virkelig ikke overse; man maa ikke overse den store Gevinst, som Landet har vundet derved paa de vigtigste Punkter. Man siger nu, at vi vilde have naaet en bedre Udvikling, hvis vi vare gaaede i nordisk Retning, og jeg skal dertil blot svare Følgende. Den Mand, der staaer som Repræsentant for den udeluffende nordiske Retning, er dog virkelig Grundtvig. Men det er bekjendt, at denne Mand støttede Absolutismen, dengang den gif i sin Grav. Han indgav efter Thronstiftet i 1840 i Forbindelse med Bojesen, Haas og Lindberg en Petition til Stænderne, hvori de udtalte sig for, at der var et Parti i Landet, som vilde, at Kongens Enevoldsmagt skulde indskrænkes, og Statsmagten deles med det Parti i Landet, som kunde faae Fleertallet af Folket for sig, og de bade derfor overfor disse fordærvelige Bestræbelser om, at man maatte beholde den herlige gamle Souverænitetsordning i Forbindelse med den daværende Stænderforsamling. Og Lederen